

**งานมหกรรมคุณภาพ
(Quality Conference) ครั้งที่ 30**
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล
ระหว่างวันที่ 17-18 สิงหาคม 2566

**30 ปี สู่เส้นทางรามาคุณภาพ
ด้วย Flexperience**

อยู่อย่างมีความหวัง แต่ไม่คาดหวัง

นางสาวอนันต์ธรา อัครศุภโกศล

งานสังคมสงเคราะห์

ถ้าเราพูดถึงความหวัง ทุกคนก็คงมีความหวังเหมือนกัน หวังในเรื่องเล็กน้อย หรือใหญ่ต่างกันไป ความหวังอาจจะเป็นเรื่องใกล้ตัว เรื่องที่กระทบกับเรา “หวังให้ pm 2.5 ดีขึ้น หวังให้โควิด19 หายไป หวังให้คนที่เรารักไม่เจ็บไม่ป่วย หวังให้สอบติด หวังให้ลูกสอบเข้า” บางครั้งความหวังเพียงเล็กน้อยนั้นก็ช่วยเป็นพลังในการขับเคลื่อนชีวิต นักสังคมสงเคราะห์ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการและพฤติกรรม ก็ได้พบความหวังมากมายจากครอบครัวของผู้ป่วยเช่นกัน “หวังอยากให้เขาเล่นกับเพื่อนคนอื่นๆ ได้ อยากให้ดีขึ้น อยากให้ดูแลตัวเองได้”

“เด็กพิเศษ” “เด็กพิการ” คำนี้ฟังดูแล้ว อาจจะไม่ดีต่อใจสักเท่าไร เพราะไม่มีครอบครัวไหน อยากเผชิญกับคำนี้ เมื่อได้ยินคำนี้ยากที่จะทำใจยอมรับ แต่ถ้ายอมรับได้เร็ว และช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมจะยิ่งส่งผลดี เด็กพิเศษที่นักสังคมสงเคราะห์ได้ให้ความช่วยเหลือและดูแลนั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเด็กพิการ ได้แก่ เด็กบกพร่องทางการมองเห็น บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางการสื่อสาร บกพร่องทางร่างกาย-การเคลื่อนไหว บกพร่องทางอารมณ์-พฤติกรรม บกพร่องทางสติปัญญา (Intellectual Disabilities) บกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) ออทิสติก และพิการซ้อน เพียงเราต้องทำความเข้าใจว่า “เด็กพิเศษ” นั้น เป็นเพียงเด็กคนหนึ่งที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษเนื่องจากความบกพร่องหรือข้อจำกัดทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ประสาทสัมผัส อารมณ์ สังคม และร่วมกันหาวิธีการที่เกิดประโยชน์มากที่สุด

“หลังจากที่ได้คุยกับนักสังคมฯ สบายใจขึ้นเยอะเลยคะ กังวลน้อยลงว่าลูกจะมีที่เรียนไหม จะไปอยู่ร่วมกับเด็กคนอื่นๆ ได้ไหม” นักสังคมสงเคราะห์ต้องสำรวจปัญหา ความต้องการ และให้ข้อมูลกับครอบครัว เพื่อให้เกิดการรับรู้ เข้าใจ จะเกิดประโยชน์กับเด็กมากที่สุด ข้อมูลที่สำคัญคือ บริการทางการแพทย์ การบำบัด/รักษา การศึกษา สิทธิการรักษา สิทธิผู้พิการ การทำงาน/การจ้างงานผู้พิการ นอกจากนี้การสนับสนุนทางจิตใจก็สำคัญ ครอบครัวเด็กพิเศษต้องเผชิญกับปัญหา เกิดความเครียด ความกังวลมากมาย การได้มีผู้รับฟังปัญหาและอาจจะช่วยคลี่คลายปัญหาบางอย่างได้ การได้พบกับครอบครัวเด็กพิเศษ ทำให้เห็นถึงปัญหา และความต้องการ ที่แตกต่างตามช่วงวัย หรือตามพัฒนาการ รวมถึงสภาพครอบครัวที่มีบริบทแตกต่างกัน เช่น ผู้ดูแลขาดความเข้าใจและความรู้ในการเลี้ยงดู เด็กตกหล่นทางการศึกษา เข้าไม่ถึงสิทธิสวัสดิการ เป็นต้น หากเด็กพิเศษเหล่านั้นไม่ได้เข้าสู่ระบบที่จะได้รับการให้ความช่วยเหลือจะทำให้เด็กขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะ ไม่ว่าจะเป็น ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะพื้นฐานทางวิชาการ และสิ่งต่าง ๆ ที่ควรจะได้รับและพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสมก็จะหายไป

ในช่วงที่เกิดสถานการณ์โควิด 19 บางปัญหาหากครอบครัวเด็กพิเศษได้ข้อมูล คำแนะนำที่ถูกต้องก็จะสามารถตัดสินใจ ดำเนินการ และจัดการได้รวดเร็ว นักสังคมสงเคราะห์จึงได้จัดทำ line สำหรับการให้คำแนะนำเบื้องต้น ในเรื่องที่ต้องการสอบถาม เช่น สถานที่ในการทำบัตรผู้พิการ โรงเรียนเรียนร่วมที่อยู่ใกล้บ้านของผู้พิการ โรงเรียนเฉพาะความพิการที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางการมองเห็น บกพร่องทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว กิจกรรมฝึกอาชีพฟรีที่หน่วยงานรัฐและเอกชนจัดขึ้น เป็นต้น เพื่อให้ครอบครัวเด็กพิเศษได้เข้าถึงข่าวสารสวัสดิการเหล่านั้นได้ง่ายมากขึ้น

นอกจากนี้การปฏิบัติงานกับทีมสหวิชาชีพสำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็น แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักพัฒนาการ ครู ยังมีวิชาชีพอื่นๆ อีกมากมายที่ช่วยดูแลเด็กพิเศษ ทุกคนคือคนสำคัญ และผู้ที่จะสามารถผ่านเรื่องราวปัญหา และพัฒนาให้ดีขึ้นได้ คือ ครอบครัวผู้ป่วย การปรับตัว และค่อยๆ แก้ไขปัญหา ผู้ป่วยเด็กก็จะดีขึ้นได้ตามศักยภาพของเขาเอง

ความหวังที่จะเห็นพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงเพียงน้อยนิดจะเป็นแรงขับเคลื่อนทำให้มีพลัง มีกำลังใจ แต่อย่าคาดหวังจนกลายเป็นแรงกดดัน เพียงแค่มีเป้าหมายเล็กๆ ค่อยๆ เรียนรู้ เติบโต เพราะนักสังคมสงเคราะห์ก็หวังเหมือนกันว่า จะสามารถให้คำแนะนำ ปรีกษาที่ตรงกับปัญหา ความต้องการได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์